

Ieder tijdperk brengt menschen voort waarin het zich openbaart.

Jean Brusselmans was voorbestemd voor het ruwe werk van metselaar; hij is zelf als een blok, waarop moeilijkheden, wisselvalligheid en ellende geen invloed hebben, we kunnen op zijn knokige handen rekenen; uit de modder, van onder de puinhoopen en het prikkeldraad zullen ze iets wezenlijks en iets kostbaars te voorschijn weten te halen, waarmee een stuk waar geluk opgebouwd wordt.

Brusselmans heeft tot nu toe, trots en bescheiden, in stilte gewerkt, wat afzijdig en eenzaam in zijn kleine woning, hoog op een heuvel in Vlaamsch-Brabant, in Dilbeek bij Brussel — een grijs huis, verloren in de velden en de modder, gegeeseld door den wind en gebeukt door den regen en de zonnestralen — maar in den laatsten tijd heeft hij zich doen gelden en het was een openbaring voor hen, die uit zijn op nieuwe schoonheid. Er is iets tot stand gekomen op het gebied van de zuivere schepping en dat is zóó iets zeldzaams, niettegenstaande de vele kunstenaars, die niet anders doen dan kunst voortbrengen, dat we er ons wel over moeten verheugen. Ik wil het hier hebben over het artistieke gebeuren, het zich vormen of het tot stand komen in het fysieke en geestelijke wezen van den kunstenaar van een kracht, die in staat is een bijzondere uitdrukking van schoonheid voort te brengen; over een talent, dat zich uiteindelijk in al zijn volheid openbaart, iets dat op het gebied van de kunst gelijk staat met de verschijning en het ontluiken van een onbekende plant in de plantkundige wereld.

Jean Brusselmans heeft zijn meesterschap bevestigd door het schilderen van een serie doeken, die een felle en toch rustige schoonheid ten toon spreiden; iedere lijst is een afsluiting, waarbinnen zich een gedeelte van deze schoonheid bevindt, — en ze zijn te vergelijken met even zoovele wilde dieren, die ons met hun oogen aanstaren en zachtjes brullen. Deze werkmans in de schilderkunst, met een door den oorlog geteekende ziel, die den oorlogstijd wil aanvaarden als een moeilijk en zwaar herbeginnen, wordt gedreven zoowel door zijn instinct, zijn intuïtie en bezinning als door zijn constructieve gedachte.

Hij sluit direct aan bij het rusteloze zoeken van de oudste wijsgeeren (ik twijfel eraan of hij ze ooit gelezen heeft), de Grieken uit het begintijdperk van het cosmogonisch bewustzijn, die eensklaps doorkliefd worden als door een straal van intuïtie, die hun de innerlijke oorspronkelijke samenstelling van den kosmos openbaarde, zooals: Diogenes van Apollonië, Anaximander, Heraclites, wier uitspraken dikwijls door de nieuwste wetenschap bevestigd worden en die zich toededen op de studie van het vuur, de lucht, het water, waarin zij den oorsprong van alle dingen zagen.

Ik heb reeds eerder de overtuiging uitgesproken, die ik heb verkregen bij het veelvuldig in aanraking komen met de meest verschillende kunstvormen, dat iedere zeer persoonlijke kunst, die voortkomt uit die samenstelling van